

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА романських мов та інтерлінгвістики

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад
Форма навчання	Денна
Курс	III (денна)
Семестр	V (денна)

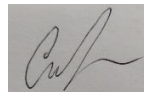
ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри

романських мов та інтерлінгвістики

№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри

О. В. Станіслав

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	Обов'язкова
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 26 год. Консультації 8 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 58 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		французька

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Гунчик Ірина Олексіївна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Посада	доцент
Контактна інформація	м.т. 0989008132
	irynagountchyk@gmail.com
Дні занять	(посилання на електронний розклад)
	Очні консультації: в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Лексикологія» призначена для студентів 3 року денної форми навчання факультету іноземної філології. Жодна мова не може існувати без слів, тому багатство лексики – це багатство мови в цілому, у цьому і полягає важливість вивчення лексичних одиниць, починаючи від теорії слова та закінчуючи джерелами збагачення лексики. Це сприяє активному засвоєнню теоретичних знань та практичному їх використанню у майбутній професійній діяльності студентів. Курс теоретично узагальнює та систематизує відомості про словниковий склад сучасної французької мови, закономірності та тенденції розвитку словникового складу французької мови та їх еквівалентів перекладу на українську мову.

Використання матеріалів сучасних французьких видань дають можливість студентам отримати актуальні додаткові відомості про різноманітні

етнокультурні, соціальні й історичні особливості формування та функціонування лексики французької мови, що доповнить екстралінгвістичні знання студентів не лише про Францію, але й про інші країни, які здійснювали культурний вплив на французьку цивілізацію.

Об'єктом даного курсу є вивчення словникового запасу мови, його особливостей, шляхи його збагачення.

Предметом дослідження є систематизація лексичних одиниць та встановлення зв'язків між ними.

2. Пререквізитами вивчення лексикології є фонетика, словотвір, будова слова, утворення слів, фонетична основа слова, походження слів, запозичення, зміст слів. Це складає основу для вивчення лексики в цілому, а в подальшому є її передумовою для виникнення постреквізитів, що є застосування лексики в більш широкому плані; граматичний аспект, а саме граматичне оформлення лексики у висловах, фразах, реченнях, синтаксис, стилістика, граматика. І відповідно стилістичні вживання як метафори, синонімів, антонімів, фразеологізмів і т.д.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета курсу полягає в дослідженні та аналізі лексичних одиниць в ракурсі різних мовних та мовленнєвих рівнях.

Основні завдання:

1. *ознайомити студентів з історичною семантикою та її етимологією й мотивацією ;*
2. *вказати на. взаємозв'язки мови та мислення крізь призму фонології, морфології й синтаксису;*
3. *вивчити джерела збагачення французької лексики, формування слів;*
4. *зіставити когнітивну семантику та когнітивні підходи аналізу змісту слова;*
5. *розглянути лінгвокультурологічний аспект, розбіжності між мовами;*
6. *простежити зміни змісту та семантичну еволюцію слів;*
7. *сформувати розуміння теорії полів: лексичного, понятійного, дериваційного та флексійного.*

4. Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення даного курсу студенти будуть знати основні поняття й терміни з галузі лексикології; лексикологічний статут слова та його аспекти ; головні механізми семантичної еволюції; структурні компоненти формальних і семантичних підсистем; відмінне між головними 12 парадигмами лексики; різні типи синонімів та їх стилістичне вживання. Студенти здобудуть наступні компетентності, зокрема:

➤ усвідомлення когнітивних механізмів теорії прототипів і теорії стереотипів;

- розуміння процесів словотворення, а також сприйняття і формування мови в їх співвіднесеності з системою мови;
 - установлення асоціативних зв'язків спеціальних лексикологічних методів;
 - розмежування відносин ієрархії та включення специфічних слів;
 - опанування особливостей французької лексики.
5. **Структура навчальної дисципліни.**

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Слово як лексична одиниця. Аспекти та методи його аналізу							
Тема 1. Лексикологія як галузь філології	16	4	4		7	1	ДС + ДБ / 5
Тема 2. Теорії слова. Слово як основна одиниця, його аспекти	15	4	3		7	1	ДС + ДБ / 5
Тема 3. Аспекти французького слова	16	4	3		8	1	ДС + ДБ + КР / 10
Разом за модулем 1	47	12	10		22	3	20
Змістовий модуль 2. Лексика семантична структура та особливості утворення французьких слів							
Тема 4. Лексична семантика. Семантична структура слова	17	4	4		8	1	ДС + ДБ + Т / 5
Тема 5. Запозичення з різних мов	22	6	4		10	2	ДС + ДБ / 5
Тема 6. Головні засади утворення слів. Суфіксація	17	4	4		8	1	ДС + ДБ + КР / 5
Тема 7. Головні засади утворення слів. Префіксація	17	2	4		10	1	ДС + ДБ + Р / 5
Разом за модулем 2	73	16	16		36	5	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Усього	120	28	26		58	8	

6. **Завдання для самостійного опрацювання.**

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	

Тема 1. Лексикологія як галузь філології	7		Предмет і об'єкт вивчення лексикології; Базові поняття і проблеми їх визначення; Зв'язки лексикології з іншими галузями лінгвістики; Шляхи збагачення лексики.
Тема 2. Теорії слова. Слово як основна одиниця, його аспекти	7		Лексикологічний статус слова, його визначення; Автономія слів; Причини розвитку значення слова.; Зауваження та розширення значення слова.
Тема 3. Аспекти французького слова	8		Граматичний аспект: граматичне і синтаксичне слово; Понятійний аспект: слово і поняття; Семіотичний аспект: слово як лінгвістичний знак; Функціональний аспект: функції слова. Типи слів.
Тема 4. Лексична семантика. Семантична структура слова	8		Семантичні універсалиї; Семантична структура слова. Денотація та конотація; Конотація та імпліцитність.
Тема 5. Запозичення з різних мов	10		Поняття семантичного запозичення; Запозичення з романських мов; Запозичення з германських мов; Запозичення з східних мов; Пуризм.
Тема 6. Головні засади утворення слів. Суфіксація	8		Афіксальна деривація; Продуктивні суфікси іменників; Продуктивні суфікси прикметників та дієслів; Суфікси похідних прикметника.
Тема 7. Головні засади утворення слів. Префіксація	10		Парасентитична деривація; Регресивна деривація; Субстантивація; Адвербіалізація; Усічення слова, аббревіація, тощо .
Разом:	58		

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Лексикологія» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських

занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою романських мов та інтерлінгвістики. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши написання інформаційно-аналітичного реферату.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Lexicologie du français moderne : навчальний посібник / І.О. Гунчик, Т.М. Хайчевська. – Луцьк: Вежа-Друк, 2017. - 132 с.
2. Lexicologie française. Manuel : Французька лексикологія (Навчальний посібник) / І.В. Смущинська. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – 600 с
3. Linguistique générale et linguistique française. / Ch. Bally. – Berne, 1950.

Додатковий перелік :

1. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка / Ш.Балли. – М. : Изд-во Ин. Лит-ры, 1955. – 460 с.
2. Виноградов В.В. Об основных типах фразеологических единиц / В.В.Виноградов/ Избранные труды. Лексикология и лексикография. – М., 1977. – С. 140-161.
3. Гак В.Г. Сопоставительная лексикология / В.Г. Гак. - М. : Просвещение, 1977. – 263 с.
4. Лопатникова Н.Н. Лексикология современного французского языка. Lexicologie du français moderne / Н.Н. Лопатникова, Н.А. Мовшович. – М.: Высш. шк., 2001. -247 с.
5. Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология / В. Н. Манакин. – К.: Знання, 2004. – 326 с.
6. Мартине А. Основы общей лингвистики / А. Мартине // Новое в лингвистике. - Вып. 3. – М. : Изд-во ин. лит-ры, 1963. – С. 366-566.
7. Марузо Ж. Словарь лингвистических терминов / Ж.Марузо; под ред. А.А. Реформатского. – Изд. 2-е, испр. – М. : УРСС, 2004. – 436 с.
8. Ульманн С. Семантические универсалии / С. Ульманн ; под ред. Б.А. спенского // Новое в лингвистике (Языковые универсалии). – М. : Прогресс, 1970. – Вып. 5 . – С. 250-299.
9. Халифман Э. А. Словообразование в современном французском языке: учеб. Пособие / Э.А. Халифман, Т.С. Раевская. – М. : Высшая школа, 1983. – 128 с.
10. Doppagne A. Les regionalismes français / Albert Doppagne. – Paris : Duculot, 1978. - 94 p.
11. Guilbert L. La créativité lexicale / Louis Guilbert. – Paris : Larousse, 1975. – 285 p.
12. Les expressions idiomatiques / I. Chollet, J.-M. Robert. – P. : CLE 2011. - 174 p.
13. Le Nouveau Petit Littré. – P. : Garnier, 2009. – 2280 p.
14. Merle P. Argot, verlan et tchatches / Pierre Merle. - Toulouse : 2e éditions MILAN, 2006. – 63 p.

15. Mitterand H. Les mots français / Henri Mitterand. - Paris : PUF, Que sais-je ?, 1996. – 128 p.
16. Peirce Ch. S. Ecrits sur le signe / Charles Sanders Peirce. – P. : Seuil, 1978. - 263 p.
17. Saussure F. de. Cours de linguistique générale / F. de Saussure. - P. : Payot, 1975. - 510 p.
18. Sauvageot A. Portrait du vocabulaire français / Aurélien Sauvageot. – Paris : Larousse, 1964. – 287 p.
19. Smouchtchynska I. Stylistique des figures : Les figures non-tropiques / Irina Smouchthynska. -Kiev : Logos, 2010. – 311 p.
20. Warthurg W.von. Evolution et structure de la langue française / Walther von Warthurg. – 8e édition. - Berne : Francke, 1967. – 256 p.